

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 2 1 2 4 1 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

F I Z I K A

≡ Izpitna pola 1 ≡

Sobota, 28. avgust 2021 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček, računalno in geometrijsko orodje. Kandidat dobi list za odgovore. Priloga s konstantami in enačbami je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 35 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju si lahko pomagate s podatki iz periodnega sistema na strani 2 ter s konstantami in enačbami v prilogi.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom **v izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

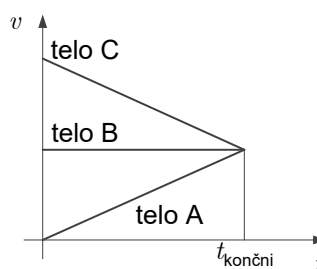

- Kateri odgovor navaja fizikalno količino, katere enota je N/kg?
  - Številska gostota.
  - Pospešek.
  - Gibalna količina.
  - Množina snovi.
- Kateri od naštetih časov je izmerjen z najmanjšo relativno napako?
  - $t = 0,003 \text{ s} \pm 0,001 \text{ s}$
  - $t = 1,73 \text{ s} \pm 0,06 \text{ s}$
  - $t = 17,3 \text{ s} \pm 0,6 \text{ s}$
  - $t = 3121 \text{ s} \pm 1 \text{ s}$
- Avtomobil vozi iz Murske Sobotе v Ljubljano s povprečno hitrostjo 120 km h^{-1} . Za koliko se spremeni čas potovanja, če se povprečna hitrost vožnje poveča na 130 km h^{-1} ? Razdalja med Mursko Sobotо in Ljubljano je 180 km.
  - Čas potovanja se podaljša za 7 min.
  - Čas potovanja se ne spremeni.
  - Čas potovanja se skrajša za 0,12 min.
  - Čas potovanja se skrajša za 7 min.
- Graf kaže hitrosti teles A, B in C v odvisnosti od časa. Katero od teles ima največjo končno hitrost?
  - Telo A.
  - Telo B.
  - Telo C.
  - Vsa telesa imajo enako končno hitrost.
- Kolikšen je obhodni čas najpočasnejšega kazalca na kazalčni uri?
  - Ena minuta.
  - Ena ura.
  - Pol dneva.
  - En dan.

6. Velik in majhen pes držita v gobcu lahek obroč, kakor kaže slika na desni. Obroč miruje. Pri katerem odgovoru so pravilno narisane sile, ki delujejo na obroč?

A

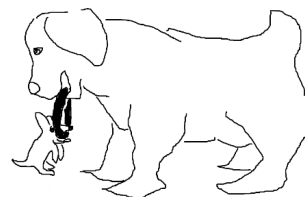
B

C

D

7. Kvader stoji na gladki vodoravni podlagi. Kvader ima različno dolge stranice $a < b < c$. V katerem primeru je tlak na spodnjo ploskev kvadra največji?
- A Ko sta na dnu stranici a in b .
- B Ko sta na dnu stranici a in c .
- C Ko sta na dnu stranici b in c .
- D Vseeno je, ker je teža vsakokrat enaka, je tudi tlak vsakokrat enak.
8. V dvigalu stojimo na tehtnici. Če dvigalo miruje, kaže tehtnica maso m . V katerem primeru bo tehtnica, na kateri stojimo, kazala večjo maso od m ?
- A Dvigalo bo pospeševalo navzgor.
- B Dvigalo bo pospeševalo navzdol.
- C Dvigalo se bo gibalo enakomerno navzgor.
- D Dvigalo se bo gibalo enakomerno navzdol.
9. Telo potopimo v vodo. Katera izjava je pravilna?
- A Masa telesa se je zmanjšala, njegova teža je ostala enaka.
- B Masa telesa je ostala enaka, njegova teža se je zmanjšala.
- C Masa telesa in njegova teža sta se zmanjšali.
- D Masa telesa in njegova teža sta ostali enaki.
10. Telo z maso 100 g miruje pred klancem. Vanj s hitrostjo $2,0 \text{ m s}^{-1}$ trči drugo telo z enako maso tako, da se sprimeta in pričneta drseti po klancu navzgor. Kako visoko na klancu prideta telesi, preden se ustavita? Trenje med telesoma in klancem je zanemarljivo.
- A 5,1 cm
- B 10 cm
- C 15 cm
- D 20 cm

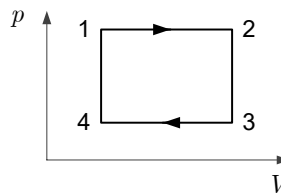

11. Sidro dvignemo enakomerno s stalno silo 200 N iz globine 10 m na površino. Koliko dela smo pri tem opravili?
- A 200 J
  - B 2 000 J
  - C 20 000 J
  - D Ni dovolj podatkov, ker ni podana sila vzgona.
12. Na vedro z maso 1,5 kg je privezana vrvica z maso 2,5 kg. Vedro vržemo v 8,0 m globok vodnjak in zajamemo 8,5 l vode. S kolikšno povprečno močjo moramo v navpični smeri vleči vrvico, da v 5,0 s vedro in vodo potegnemo do roba vodnjaka? Vrvico spuščamo na tla ob robu vodnjaka. Gibanje vedra je enakomerno.
- A 20 W
  - B 160 W
  - C 180 W
  - D 200 W
13. Potapljač, ki je na globini h pod morskno gladino, se potopi na globino $2h$. Katera trditev o tlaku je pravilna?
- A Tlak na globini $2h$ je dvakrat večji kot tlak na globini h .
  - B Tlak na globini $2h$ je dvakrat manjši kot tlak na globini h .
  - C Tlak na globini $2h$ je manj kot dvakrat večji kot tlak na globini h .
  - D Tlak na globini $2h$ je več kot dvakrat večji kot tlak na globini h .
14. V rešitvah zbirke fizikalnih nalog opazimo rezultat $-303\text{ }^{\circ}\text{C}$. Na katero fizikalno količino se lahko nanaša rezultat?
- A Temperaturo.
  - B Absolutno temperaturo.
  - C Temperaturno razliko.
  - D Rezultat se ne more nanašati na nobeno od naštetih količin, zato je v rešitvah zagotovo napaka.
15. Plin tlačimo v jeklenko, dokler ni gostota plina v jeklenki 10-krat večja od gostote v okolici. Kolikšen je tlak plina v jeklenki, če je tlak plina v okolici enak 1,0 bar? Temperatura plina v jeklenki je enaka temperaturi okolice.
- A Za izračun manjka kilomolska masa plina.
  - B 10 bar
  - C 1,0 bar
  - D 10 mbar

16. Z idealnim plinom opravimo krožno spremembo, ki je sestavljena iz dveh izobar in dveh izohor, kakor kaže slika. Na katerih odsekih krožne spremembe bo plin izmenjal toploto z okolico?

- A Na odsekih s stalnim tlakom.
- B Na odsekih s stalno prostornino.
- C Samo na odseku od 1 do 2.
- D Na vseh štirih odsekih.

17. Opazujemo toplotni tok skozi stene, ki so narejene iz iste snovi. Skozi katero steno bo prehajal najmanjši toplotni tok pri isti temperaturni razliki ΔT ?

- A Skozi steno z debelino 1,0 cm in površino 10 m².
- B Skozi steno z debelino 1,0 cm in površino 1,0 m².
- C Skozi steno z debelino 10 cm in površino 10 m².
- D Skozi steno z debelino 10 cm in površino 1,0 m².

18. Koliko elektronov steče skozi žico v 1,0 min, če teče po njej tok 5,0 A?

- A $6,2 \cdot 10^{18}$
- B $1,6 \cdot 10^{19}$
- C $3,8 \cdot 10^{20}$
- D $1,9 \cdot 10^{21}$

19. Kateri od naštetih kondenzatorjev ima največjo kapaciteto?

- A Kondenzator, na katerem je naboj 100 μAs pri napetosti 10 V.
- B Kondenzator, na katerem je naboj 100 μAs pri napetosti 20 V.
- C Kondenzator, na katerem je naboj 200 μAs pri napetosti 10 V.
- D Kondenzator, na katerem je naboj 200 μAs pri napetosti 20 V.

20. Žico z uporom R , dolžino l in polmerom r nadomestimo z drugo žico iz iste snovi, katere dolžina je $2l$, polmer pa je $0,5r$. Kolikšen je upor nove žice?

- A $0,25R$
- B R
- C $4R$
- D $8R$

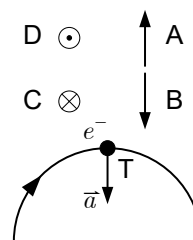

21. V električnem krogu so zaporedno vezani izvir z napetostjo 10 V, upornik z uporom 20Ω , voltmeter in ampermeter. Kaj kažeta voltmeter in ampermeter?
- A 0 V, 0 A
 B 10 V, 0 A
 C 0 V, 0,5 A
 D 10 V, 0,5 A

22. Katera dva magnetna pola se privlačita in katera dva magnetna pola se odbijata?
- A Severni in severni se privlačita, južni in južni se odbijata.
 B Severni in severni se odbijata, južni in južni se privlačita.
 C Severni in južni se privlačita, južni in južni se odbijata.
 D Severni in južni se odbijata, južni in severni se privlačita.

23. Elektron se giblje v homogenem magnetnem polju. Slika kaže tir elektrona, označena sta smer gibanja in pospešek elektrona v točki T. Kakšno smer ima magnetno polje v točki T?
- A V smeri puščice A.
 B V smeri puščice B.
 C V smeri, ki jo kaže oznaka C.
 D V smeri, ki jo kaže oznaka D.

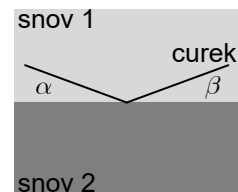
24. Kolikšno mora biti število ovojev na sekundarni tuljavi transformatorja, ki napetost 400 V transformira v napetost 400 kV?
- A Sekundarna tuljava mora imeti 400-krat manj ovojev od primarne.
 B Sekundarna tuljava mora imeti enako ovojev kot primarna.
 C Sekundarna tuljava mora imeti 1000-krat manj ovojev od primarne.
 D Sekundarna tuljava mora imeti 1000-krat več ovojev od primarne.
25. Utež vzmetnega nihala opravi v prvih desetih sekundah pot 10 cm. S kolikšno amplitudo niha nihalo?
- A 2,5 cm
 B 5,0 cm
 C 10 cm
 D Ni dovolj podatkov.

29. Slika kaže curek laserske svetlobe v okolici meje med dvema prozornima snovema. Katera od izjav o opazovanem pojavu ni pravilna?

- A Snov 1 ima lomni kvocient večji od snovi 2.
- B Snov 2 ima lomni kvocient večji od snovi 1.
- C Kot α je enak kotu β .
- D Če kot α zmanjšamo, se curek ne bo nadaljeval v snov 2.

30. V konveksnem zrcalu (izbočena površina) opazujemo sliko predmeta. Predmet ima velikost 5,0 cm. Kolikšna je možna velikost slike v zrcalu?

- A 2,0 cm
- B 10 cm
- C Slika je neskončno velika.
- D Velikost slike je odvisna od oddaljenosti predmeta od zrcala, zato je lahko slika večja ali manjša kot 5,0 cm.

31. Koliko prostih elektronov je v masi 1,0 g kovine, če je masa enega kilomola te snovi 108 kg in vsak atom prispeva po en prosti elektron?

- A $5,6 \cdot 10^{21}$
- B $5,6 \cdot 10^{18}$
- C $6,5 \cdot 10^{21}$
- D $6,0 \cdot 10^{26}$

32. Če na fotocelico posvetimo z rdečo svetlobo, izmerimo zaporno napetost 1,5 V. Kako se spremeni zaporna napetost, če na isto fotocelico posvetimo s svetlobo, ki ima manjšo valovno dolžino, kot jo ima rdeča svetloba?

- A Zaporna napetost se zmanjša.
- B Zaporna napetost se poveča.
- C Zaporna napetost se ne spremeni.
- D Za modro svetlobo je zaporna napetost manjša, za druge barve pa je zaporna napetost neodvisna od valovne dolžine svetlobe.

33. Kolikšen je naboj jedra ogljikovega izotopa ^{14}C ?

- A $+6e_0$
- B $+8e_0$
- C $+14e_0$
- D $-14e_0$

34. Katera od spodnjih reakcij je jedrska cepitev?

- A ${}_{15}^{32}\text{P} \rightarrow {}_{16}^{32}\text{S} + e^{-} + \bar{\nu}$
- B $n + {}_{92}^{235}\text{U} \rightarrow {}_{56}^{141}\text{Ba} + {}_{36}^{92}\text{Kr} + 3n$
- C ${}_{88}^{226}\text{Ra} \rightarrow {}_{86}^{222}\text{Rn} + {}_2^4\text{He}$
- D ${}_4^9\text{Be} + {}_2^4\text{He} \rightarrow {}_6^{12}\text{C} + {}_0^1n$

35. Kaj je eno svetlobno leto?

- A Razdalja, ki jo Zemlja v enem letu prepotuje na svoji poti okrog Sonca.
- B To je tisto leto, ko ima Sonce največji sij svetlobe.
- C Razdalja, ki jo svetloba prepotuje v enakem času, kot ga Zemlja potrebuje za en obhod okrog Sonca.
- D Čas, ko svetloba prepotuje enako razdaljo, kot je pot, ki jo Zemlja v enem letu prepotuje na svoji poti okrog Sonca.

